

Ergoterapi Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Ergoterapi Mesleğine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Investigation of Opinions of First Year Students of the Department of Occupational Therapy on Occupational Therapy

Şeyma İŞBİLİR¹, Onur ALTUNTAŞ²

¹ Erg., Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara, Türkiye

² Dr. Öğr. Üyesi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara, Türkiye

ÖZ

Amaç: Çalışmamızın amacı ergoterapi bölümü birinci sınıfta okuyan öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. **Gereç ve Yöntem:** Çalışmaya 2018-2019 eğitim yılında Ankara'da ergoterapi birinci sınıfta okuyan 82 öğrenci dahil edildi. Katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanan 7 açık uçlu soru soruldu. Toplanan veriler içerik analiziyle incelendi. **Sonuçlar:** Katılımcıların %17,1'i (n=14) ergoterapi bölümünü birinci sırada tercih ettiklerini belirtti. Katılımcıların %25,6'sı (n=21) ergoterapiyi nereden öğrendiniz sorusuna "internetten" yanıtını verdi. Katılımcıların %25'i (n=21) ergoterapiyi, fizik tedavi ve psikoloji karışımı bir bölüm" olarak tanımladıklarını belirtti. Ergoterapinin amacının "kişilerin günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak" olduğunu belirtenler katılımcıların %33,75'ini (n=27) oluşturuyordu. Öğrencilerin %95'i (n=76) ergoterapistlerin interdisipliner ekip içinde sağlık profesyonellerinden fizyoterapistlerle, %63,75'i (n=51) sağlık profesyonelleri dışında mimarlarla işbirliği içinde çalışabileceklerini belirtti. Çalışmaya katılan öğrencilerin %76,25'i (n=61) pediatriğin ergoterapistlerin uygulama alanlarından biri olduğunu belirtti. Katılımcıların %83,75'i (n=67) ergoterapistlerin özel hastanelerde ve devlet hastanelerinde çalışabileceklerini belirtti. **Tartışma:** Çalışmamızda elde edilen bulgular ergoterapi bölümünü seçen öğrencilerin; ergoterapinin çalışma alanları, interdisipliner çalışmalarda işbirliği yaptığı meslekler ve çalışabileceği kurumlar gibi konularda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Ergoterapinin tanımı yapılırken özellikle farklı meslekler kullanılarak tanımının yapılmaması için tanımlarda ve bilgilendirmelerde bu noktaya dikkat edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergoterapi; Öğrenci; Meslek

ABSTRACT

Purpose: The aim of our study is to examine the opinions of students studying in the first grade of the occupational therapy (OT) department about profession. **Material and Methods:** Study 2018-2019 academic year studying OT in Ankara was included in first class of 82 students. Participants were asked 7 open-ended questions prepared by researchers. **Results:** 25.6% (n=21) "Where did you learn OT replied to question "internet". 25% (n=21) of participants stated that they defined OT as "combination physio-psychology", 33.75 % (n=27) stated that purpose of OT was "participate in daily life activities". 95% (n=76) of students stated that OTs could work together with physiotherapists from health-professionals within interdisciplinary, while 63.75% (n=51) could work in collaboration with architects other than health-professionals. 76.25% (n=61) of students participating in study stated that pediatrics' one of application areas OTs, 83.75% (n=67) stated that OTs could work in hospitals. **Discussion:** The findings obtained in our study show that students who choose department of OT have knowledge about fields of study of OT, professions that they collaborate in interdisciplinary-studies, institutions they can work with. While defining OT, it is recommended to pay attention to this point in promotions and information, especially in order not to be defined using different professions.

Keywords: Occupational therapy; Student; Job

Sorumlu Yazar (Corresponding Author): Şeyma İŞBİLİR E-mail: seymaaaisbilirr@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-7943-3559

Geliş Tarihi (Received): 13.06.2019; Kabul Tarihi (Accepted): 30.12.2020

Ergoterapi, aktiviteler yoluyla sağlık ve iyilik halinin geliştirilmesine odaklı kişi merkezli bir sağlık mesleğidir. Ergoterapinin temel amacı, insanların günlük yaşam aktivitelerine katılmalarını sağlamaktır. Ergoterapistler bu amaçlarına insan ve topluluklarla birlikte çalışarak onların istedikleri, ihtiyaç duydukları ya da yapmaları gereken aktivitelere katılım becerilerini geliştirerek, aktiviteyi veya çevreyi, kişilerin aktivite katılımlarını daha iyi destekleyecek şekilde değiştirerek ulaşırlar (WFOT, 2012).

Mesleki eğitim, öğrencilerin seçtikleri mesleğin karakteristiği olan yapıyı, eğilimleri, inançları, değerleri, öğrenme şekillerini ve bakış açılarını oluşturmalarına yardımcı olan bir kimlik oluşturma sürecidir (Palmer, 1999; Foster, Dahill, Golemon ve ark, 2006). Ergoterapi programlarındaki eğitimciler için temel görev, bilgi ve pratik beceri kazanımlarına aracılık etmek ve öğrencilerin ergoterapistler olarak kendilerine güvenen profesyonel rolleri geliştirmelerini kolaylaştırmaktır (Ashby, Adler ve Herbert, 2016).

Profesyonel kimlik oluşumu her meslekte olduğu gibi ergoterapi için de önemlidir çünkü öğrencilikten meslek hayatına başarılı bir geçişe katkıda bulunur (Hooper, 2008; Slay ve Smith, 2011; Noble, Coombes, Shaw ve ark, 2014). Profesyonel kimlik oluşumu için eğitime başladığı bölüm ile ilgili ön bilgisinin olması önemlidir. Öğrencilerin eğitim programına geldiklerinde yanlarında getirdikleri bilgi, tutum ve algılar büyük ölçüde toplumda ergoterapi hakkında var olan bilgilerin bir ifadesidir. Bu bilgiler liselerde yapılan meslek tanıtımları, üniversite başvuru kılavuzlarında yer alan bölüm bilgileri ve üniversiteler tarafından yapılan tanıtımlar, internet paylaşımları ve bu meslek grubundan hizmet alan kişilerden gibi çok çeşitli kaynaklardan edinilmektedir (Bjorklund, Svensson, 2006).

Profesyonel kimliğin gelişmesi, henüz bölüme başlamadan edinilen bu bilgiler ile başlar, öğrencinin mesleğin paradigmasını ya da etiğini benimsemesi ile devam eder. Bunun başarılı bir şekilde sürdürülmesi için meslek ile ilgili doğru edinilmiş ilk bilgiler önemlidir (Trede, Macklin ve Bridges, 2011; Hooper, 2008; Ashby ve ark, 2016).

Biz de literatürdeki bu bilgilerden yola çıkarak öğrencilerin ergoterapi mesleğine yönelik görüşlerini tespit etmek istedik. Elde edilen bu bilgiler doğrultusunda da hem liseler ve üniversiteler tarafından yapılan bilgilendirmelerin nasıl yansıdığını hem de öğrencilerin mesleğin

başında edindikleri bilgilerin doğruluk düzeyini ortaya koymak istedik. Böylece hem tanıtımlarda önem verilmesi gereken yönler hem de eğitimin başlangıcında öğrenciler tarafından yanlış algılanan ve düzeltilmesi gereken bilgiler tespit edilebilecektir. Bu çalışma Ergoterapi bölümü birinci sınıfta okuyan öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşlerini incelenmek için yapıldı.

Araştırma sorusu;

Ergoterapi bölümü birinci sınıfta okuyan öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşleri nelerdir?

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma Aralık 2018- Mart 2019 tarihleri arasında Ankara'da ergoterapi bölümünde birinci sınıfta okuyan öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirildi. Çalışmaya 68'i kadın 14'ü erkek olmak üzere toplam 82 öğrenci katıldı. Çalışmaya dahil edilme kriterleri; Ankara'daki üniversitelerde ergoterapi bölümünde birinci sınıfta okuyor olmak, çalışmaya katılmak için gönüllü olmak ve Türkçe dilini okuyup anlayabiliyor olmak olarak belirlendi.

Veri Toplama Araçları

Çalışmaya başlamadan önce öğrencilere çalışma hakkında bilgi verilip kabul edenlere Helsinki Bildirgesine uygun olarak hazırlanmış aydınlatılmış onam formu imzalatıldı. Öğrencilerin yaş, cinsiyet, üniversite ve sınıf bilgilerini içeren demografik özellikleri kaydedildi.

Araştırmada, öğrencilerin ergoterapi mesleği ile ilgili görüşlerini saptamayı amaçlayan ve araştırmacılar tarafından oluşturulan 7 tane açık uçlu soru kullanıldı. Bu şekilde cevaplar önceden belirlenmiş kategoriler tarafından kısıtlanmadı. Bu nedenle çalışma söz konusu yapıyı daha iyi anlamaya katkıda bulundu (Patton, 2002).

Çalışmada katılımcılara aşağıdaki sorular soruldu.

- Ergoterapi kaçınıcı tercihinizdi? Ergoterapiyi nereden öğrendiniz?
- Birisi size ergoterapiyi sorduğunda nasıl tanımlıyorsunuz?
- Ergoterapi mesleğinin amacı nedir?
- Ergoterapistler interdisipliner ekip içinde hangi sağlık profesyonelleriyle birlikte çalışırlar?
- Ergoterapistler sağlık profesyonelleri dışında hangi profesyonellerle birlikte çalışırlar?
- Ergoterapistlerin uygulama alanları nelerdir?
- Ergoterapistler hangi kurumlarda çalışırlar?

İstatistiksel Analiz

Elde edilen veriler niteliksel veri olarak değerlendirilmiştir. Niteliksel verilerin analizi; veri ile çalışma, verileri organize etme, belli gruplara ayırma,

örüntüleri araştırma, önemli noktaları belirleme ve bunlara dayalı olarak söylenecekler karar vermeyi içerir (Bogdan ve Biklen, 1998).

Her bir soru için verilen yanıtlar bilgisayar ortamında Word belgesi haline getirildi. Nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi kullanılarak çözümlendi. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen bilgileri, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucuların anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır. Çalışmamızda da katılımcıların her soru için vermiş oldukları cevaplar benzerlikleri bakımından gruplandırılarak yorumlandı. Ayrıca her soru için verilen cevaplardan birkaçı aynen sunulma yoluna gidildi.

SONUÇLAR

Ergoterapi bölümünde birinci sınıfta okuyan öğrencilerin ergoterapi mesleğine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlan sorularla gerçekleştirilen bu çalışmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Soru 1: Ergoterapi bölümü kaçınıcı tercihinizdi? Ergoterapi bölümünü nereden öğrendiniz?

Çalışmamıza katılan öğrencilerin Ergoterapi bölümünü tercih etme sıralamasına baktığımızda; %17,1'sinin (n=14) birinci sırada, %14,6'sının (n=12) ikinci sırada, %9,7'sinin (n=8) üçüncü sırada, %10,9'unun (n=9) dördüncü sırada tercih ettikleri tespit edildi. Öğrencilerin soruya verdikleri cevaplara ilişkin diğer veriler Tablo 1'de verildi.

Ergoterapi bölümünü nereden öğrendiniz sorusuna ise katılımcıların %25,6'sının (n=21) internette, %18,3'ünün (n=15) okuldaki veya dershanedeki öğretmenleri aracılığıyla, %18,3'ünün (n=15) farklı meslek gruplarına mensup (özel eğitim öğretmeni, fizyoterapist) yakın akrabalarından, %17,1'sinin (n=14) arkadaşlarından, %13,4'ünün (n=11) ergoterapist olan akraba veya arkadaşlarından, %7,3'ünün (n=6) meslek tanıtım broşürlerinden öğrendim cevaplarını verdiği saptandı (Tablo 2).

Soru 2: Birisi size ergoterapiyi sorduğunda nasıl tanımlıyorsunuz?

Çalışmamıza katılan öğrencilerin %25'inin (n=21) "Ergoterapi nedir?" sorusuna "Fizik tedavi ve psikoloji karışımı bir bölüm" yanıtı verdikleri görüldü. Katılımcılardan %23,2'si (n=19) ise tanımlamalarında "anlamli ve amaçli aktivite" kelimelerine yer vermektedir. Ergoterapi bölümünü tanımlamada öğrencilerin %17'sinin (n=15) "hayatı kolaylaştıran (yardımcı

olan)/hayata kazandıran" söz öbeklerini kullandıkları, %16'sının (n=13) "kişilerin günlük yaşam aktivitelerine katılımına yardımcı olan bir sağlık mesleğidir", %12,5'sinin (n=10) ise "sağlık ve refahı geliştiren meslektir" tanımını kullandığı saptandı. Çalışmaya katılan öğrencilerin %4'ü (n=3) ise "tanımlayamıyorum" cevabını verdi.

"Fizik tedavinin kişi merkezli yaklaşım halidir" (başka bir mesleğe atf).

"Fizik tedavinin bir değişik bölümüdür" (başka bir mesleğe atf).

"Duygu durum bozukluklarını hem fizyolojik hem de psikolojik olarak tedavi etme yöntemidir" (sağlık ve refahı geliştiren meslektir).

"Kişilerin aktivite performanslarını maksimum düzeye ulaştırmak, tam bir iyilik haline kavuşturmak, günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak amaçlarıyla anlamli ve amaçli aktiviteleri kullanarak kişiyi rehabilite eder" (sağlık ve refahı geliştiren meslek).

"Fizyoterapistler insana kollarını kaldırmayı, ergoterapi ise sarılmayı öğretir" (anlamli ve amaçli aktivite).

"Mesela sağ eliniz yok. Ergoterapistler sağ eliniz varmış gibi yaşamınızı devam ettirmenizi sağlıyor. Ya da görme engelliyse çevreyi ona göre düzenleyerek ve sizi bu konuda geliştirerek olabilecek en bağımsız şekilde yaşamınızı sağlıyorlar" (hayatı kolaylaştıran 'yardımcı olan'/hayata kazandıran).

Soru 3: Ergoterapi mesleğinin amacı nedir?

Çalışmaya katılan öğrencilerin %33,75'i (n=27) ergoterapi mesleğinin amacının "kişilerin günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak" olduğunu, %25'i (n=20) "toplumsal katılımını sağlamak/hayata katılımını sağlamak" olduğunu belirtti. Öğrencilerin soruya verdiği cevaplara ilişkin diğer veriler Tablo 3'te verildi.

"Danışanların istedikleri aktiviteleri hayatlarına geçirmek" (kişilerin günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak).

"Kişiyi çevreye daha uygun hale getirmek" (bağımsızlığını sağlamak).

Soru 4: Ergoterapistler interdisipliner ekip içinde hangi sağlık profesyonelleriyle birlikte çalışırlar?

Çalışmamıza katılan öğrencilerin %95'i (n=76) interdisipliner ekip içinde fizyoterapistlerle, %61,25'i (n=49) psikologlarla, %56,25'i (n=32) doktorlarla, %41,25'i (n=33) hemşirelerle işbirliği içinde çalıştığını ifade etti. Buna ek olarak öğrencilerin verdiği diğer cevaplar Tablo 4'te verildi

Soru 5: Ergoterapistler sağlık profesyonelleri dışında hangi profesyonellerle birlikte çalışırlar?

Çalışmaya katılan öğrencilerin %63,75'i (n=51) ergoterapistlerin interdisipliner ekip içinde mimarlar ile birlikte çalıştığını belirtti. Bu öğrencilerin ise %54'ü

(n=28) soruya “iç mimar” yanıtını verdi. Öğrencilerin %45'i (n=36) “öğretmenler” yanıtını verdi. Öğretmenler maddesinde de özellikle sınıf öğretmeni, rehberlik öğretmeni ve özel eğitim öğretmenin ayrı olarak belirtildiği görülmektedir. Öğrencilerin %35'i (n=16) ergoterapistlerin bilgisayar, endüstri ve yazılım mühendisleriyle birlikte çalışabileceğini belirtti. Soruya verilen cevaplara ilişkin diğer veriler Tablo 5'te verildi.

Soru 6: Ergoterapistlerin uygulama alanları nelerdir?

Çalışmaya katılan öğrencilerin %76,25'i (n=61) pediatri nin ergoterapistlerin uygulama

alanlarından biri olduğunu ifade etti. Öğrencilerin %63,75'i (n=51) ergoterapinin uygulama alanının geriatri, %42,5'i (n=34) duyu bütünleme, %37,5'i (n=30) el rehabilitasyonu, %35'i (n=28) mesleki rehabilitasyon alanında uygulamalar yapabileceğini belirtti. Soruya verilen diğer cevaplar Tablo 6'da verildi.

Soru 7: Ergoterapistler hangi kurumlarda çalışırlar?

Katılımcıların %83,75'i (n=67) ergoterapistlerin özel hastanelerde ve devlet hastanelerinde, %60'ı (n=48) rehabilitasyon merkezlerinde, %56,25'i (n=45) okullarda, %47,5'i (n=38) huzurevlerinde, %35'i (n=28) toplum ruh sağlığı merkezlerinde çalışabileceğini ifade etti. Soruya ilişkin veriler Tablo 7'de verildi.

Tablo 1. “Ergoterapi bölümü kaçınıcı tercihinizdi?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Birinci sırada tercih edenler	14	17,1
İkinci sırada tercih edenler	12	14,6
Üçüncü sırada tercih edenler	8	9,7
Dördüncü sırada tercih edenler	9	10,9
Beşinci sırada tercih edenler	13	15,8
Altıncı sırada tercih edenler	4	4,9
Yedinci sırada tercih edenler	6	7,3
Dokuzuncu sırada tercih edenler	4	4,9
Onuncu sırada tercih edenler	4	4,9
On birinci sırada tercih edenler	4	4,9
On yedinci sırada tercih edenler	4	4,9

Tablo 2. “Ergoterapi bölümünü nereden öğrendiniz?” soruna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
İnternette	21	25,6
Okuldaki veya dershanedeki öğretmenlerinden	15	18,3
Farklı meslek gruplarına mensup (özel eğitim öğretmeni, fizyoterapist) yakın akrabalarından	15	18,3
Arkadaşlarından	14	17,1
Ergoterapist akraba veya arkadaşlarından	11	13,4
Meslek tanıtım broşürlerinden	6	7,3

Tablo 3. “Ergoterapi mesleğinin amacı nedir?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Kişilerin günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak	27	33,75
Toplumsal katılımlarını sağlamak/hayata katılımlarını sağlamak	20	25
Kişilerin bağımsızlığını sağlamak	13	16,25
Kişilerin iyilik halini sağlamak ve sürdürmek	11	13,75
Kişilerin yaşam kalitelerini arttırmak	9	11,25

Tablo 4. “Ergoterapistler interdisipliner ekip içinde hangi sağlık profesyonelleriyle birlikte çalışırlar?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Fizyoterapistlerle	76	95
Psikologlarla	49	61,25
Doktorlarla	32	56,25
Hemşirelerle	33	41,25
Psikiyatristlerle	32	40
Beslenme uzmanıyla	27	33,75
Dil ve konuşma terapistleriyle	24	30
Odyologlar	23	28,75
Ortez ve protez teknikerleriyle	14	17,5
Çocuk gelişimi uzmanlarıyla	12	15
Ergoterapi teknikerleri	3	3,75
Tüm sağlık profesyonelleriyle	3	3,75

Tablo 5. “Ergoterapistler sağlık profesyonelleri dışında hangi profesyonellerle birlikte çalışırlar?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Mimarlarla	51	63,75
Öğretmenlerle	36	45
Sosyal hizmet uzmanlarıyla	23	28,75
Mühendislerle	16	20
Sosyologlarla	7	8,75
Psikolojik danışmanlarla	6	7,5
Ressam, sanatçı ve sporcularla	6	7,5

Tablo 6. “Ergoterapistlerin uygulama alanları nelerdir?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Pediatri	61	76,25
Geriatri	51	63,75
Duyu Bütünleme	34	42,5
El Rehabilitasyonu	30	37,5
Mesleki Rehabilitasyon	28	35
Psikiyatri	24	30
Az Gören Rehabilitasyonu	23	28,75
Onkoloji	17	21,25
Madde bağımlısı bireyler	9	11,25
Kognitif Rehabilitasyon	7	8,75
“Tüm alanlarda uygulama yapılabilir”	7	8,75
Ergonomi alanında	5	6,25
Palyatif Bakım	1	1,25

Tablo 7. “Ergoterapistler hangi kurumlarda çalışırlar?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

	Sayı (n=82)	%
Hastaneler	67	83,75
Rehabilitasyon Merkezleri	48	60
Okullar	45	56,25
Huzurevleri	38	47,5
Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri	28	35
Özel Eğitim Merkezleri	18	22,5
Cezaevleri	13	16,25
Vakıflar (LÖSEV, Otizm Vakfı)	4	5
Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezleri	1	1,25

TARTIŞMA

Ergoterapi Bölümü birinci sınıfta okuyan öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşlerinin incelenmesi amacıyla yaptığımız çalışmada Ergoterapi Bölümünün 43 kişinin ilk 4 tercihinde olmasının mesleğin tanınırlığının sağlanması açısından iyi bir gösterge olduğu düşünülmektedir. Ancak bu oranın artırılması birçok alana hitap eden bir meslek olması açısından değerlidir. Bunun içinde özellikle internetin önemli olduğu da bu çalışmada ortaya konan bir diğer sonuçtur. Çalışmamızda ergoterapinin tanınırlığının sağlanmasında internetin önemli bir araç olduğu görülmektedir. Literatürde de öğrencilerin meslek seçiminde yeni teknolojilerden biri olan internetin etkili olduğu belirtilmektedir (Deniz, 2001). Bu sebeple internet sitelerinde ergoterapi tanıtımlarının daha fazla yapılmasının ergoterapi bölümünün tanınmasını destekleyeceğini düşünmekteyiz. Ancak internet üzerinden yapılan tanıtımlarında takip ve kontrol edilmesinin öğrencilerin doğru bilgi elde etmesi açısından önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Okul, bireyin geleceğine etki eden en önemli kurumlardan biridir. Okul hayatı, öğrencinin geleceğe hazırlanmasında önemli işlevleri olan bir dönemdir. Gençlere toplumun kültürel değerlerini aktarmada, dini ve milli değerlerini kazandırmada ve mesleğe yönlendirmede bir köprü vazifesi de görmektedir (Vurucu, 2010). Çalışmamızda da öğrencilerin ergoterapi bölümünü okulda da öğrendiği sonucuna ulaşıldı. Ayrıca okullardaki ve dershanelerdeki alan ve rehberlik öğretmenlerinin ergoterapi mesleğine karşı bir farkındalıklarının olması da önemli bir noktadır. Bu farkındalığın artırılması ve daha kapsamlı bilgi sağlanması için okullarda seminerler ve mezun olan öğrencilerinde katılımı ile gerçekleştirilecek kariyer günlerinin düzenlenmesinin faydalı olacağını düşünmekteyiz. Sarıkaya ve

arkadaşlarının yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin %33,5'inin meslek seçiminde başkalarının önerilerini dikkate aldığı gösterilmektedir (Sarıkaya ve Khorshid, 2009). Çalışmamızda yakınları aracılığıyla ergoterapi bölümünü öğrenen öğrencilerin, yakınlarının fizyoterapist ve özel eğitim öğretmeni olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ergoterapinin interdisipliner ekip içinde tanınmaya başladığını göstermektedir. Ancak ekipte yer alan diğer meslek gruplarına ulaşabilmek için özel eğitim merkezlerinde de ergoterapinin anlatılmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ergoterapi mesleğinin tanımları ile ilgili elde ettiğimiz sonuçlara baktığımızda 54 öğrencinin ergoterapiyi tanımlamada başarılı olduğu ve meslek için anahtar olan kelimeleri büyük çoğunlukla kullandıkları görülmektedir. Turpin ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışma sonucunda da hem yüksek lisans hem de lisans öğrencilerinin ergoterapi mesleği tanımlarken “anlamlı ve amaçlı aktivite”, tabirlerini kullandıkları belirtilmektedir (Turpin ve ark, 2012). Ancak bir taraftan da öğrencilerin meslek için önemli olan “bağımsızlık, yaşam kalitesi, toplumsal katılım” kelimelerine çok fazla yer vermediği dikkat çekmektedir. Bu durum mesleğin tanımında belli konulara ağırlık verildiğini göstermektedir. Meslek tanım içeriklerini planlamada da bu noktanın göz ardı edilmemesi gerektiği ve içeriklerin bu yönde zenginleştirilmesi önerilmektedir. Turpin ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmada da öğrencilerin ergoterapiyi sık sık diğer sağlık meslekleri ile kıyaslayarak tanımladığı sonucuna ulaştığı görülmektedir (Turpin ve ark, 2012). Çalışmamızda da benzer bir sonucun ortaya konması bizlere mevcut olan tanıtımların bu açıdan da gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Çalışmamıza katılan öğrenciler ergoterapi mesleğinin amacını sorduğumuz zaman ergoterapinin amacının bireylerin günlük yaşam aktivitelerine geri dönüşü, toplumsal katılımı, bağımsızlığı, iyilik hallerini

sağlamak ve sürdürmek, yaşam kalitelerini arttırmak olarak belirttiği tespit edilmiştir. Çalışmamızın sonuçları Turpin ve arkadaşlarının (2012) çalışmasının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir (Turpin ve ark, 2012). Bu verilerden yola çıkarak çalışmaya katılan öğrencilerin ergoterapi mesleğinin amacı konusunda farkındalıklarının olduğunu söyleyebiliriz. Ancak öğrencilerin bu soruya "kişilerin mesleklerine geri dönüş için yeteneklerinin geliştirilmesi, çevre düzenlemelerinin yapılması" yanıtlarını hiç vermediği göze çarpmaktadır. Mesleki tanıtım ile ilgili hazırlanan görsellerde bu çeşitliliğe mutlaka yer verilmesinin bu konularda da farkındalığı ortaya çıkarmada fayda sağlayacaktır.

Kaliteli sağlık hizmeti sunmak için, farklı uzmanlığa sahip profesyonellerin birlikte çalışması önerilmektedir. Araştırmalar, etkili ekip çalışmasının, daha iyi sağlık sonuçları ve etkin maliyet ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca etkin ekip çalışması yapılabildiğinde, daha iyi kararlar alındığı, karmaşık görevlerle daha iyi başa çıkıldığı, daha entegre bakım planları üretildiği ve daha koordineli çalışıldığı gösterilmiştir (Valentine, Nembhard ve Edmondson, 2015; West ve Lyubovnikova, 2013; Al Sayah, Szafran, Robertson ve ark, 2014).

Çalışmamıza katılan öğrencilerin büyük bir kısmı ergoterapistlerin, fizyoterapistlerle işbirliği içinde çalıştığını belirtmektedir. Bunun yanında doktor, hemşire, odyolog, dil ve konuşma terapisti, çocuk gelişim uzmanları ve teknikerler yanıtları da alınmıştır. Bu sonuç bize katılımcıların, ergoterapistlerin işbirliği içinde çalışabilecekleri diğer meslek grupları ile ilgili farkındalığının olduğunu göstermektedir.

Abaoğlu ve ark. (2018) tarafından yapılan bir çalışmada Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin interdisipliner ekip çalışmasına karşı olumlu bakış açılarının olduğu ve interdisipliner çalışma becerisine sahip oldukları sonucuna ulaşıldığı belirtilmektedir (Abaoğlu, Cesim, Kars ve ark, 2018). Çalışmamıza katılan öğrencilerin, ergoterapistlerin sağlık profesyonelleri dışında mimar, sosyal hizmet uzmanı, farklı alanlarda çalışan öğretmenler, mühendisler, sosyologlar ve çeşitli sanat dallarındaki uzmanlarla birlikte çalışabileceklerini belirtmeleri birlikte çalışılan profesyoneller hakkında bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Ancak "politika yapıcılar, marangoz vb." meslek gruplarına değinmemeleri nedeni ile de tanıtımlarda bununla ilgili bilgilerin

de yer almasının bu meslek grupları ile de işbirliği içinde çalışabilecekleri konusunda destekleyici olacaktır.

Çalışmamızda ergoterapinin uygulama alanına yönelik soruda ağırlıklı olarak pediatri ve geriatri yanıtının verildiği tespit edilmiştir. Bunun yanında "el rehabilitasyonu, kognitif rehabilitasyon, mesleki rehabilitasyon, az gören rehabilitasyonu, onkoloji, psikiyatri, madde bağımlıları, duyu bütünleme, palyatif bakım, ergonomi" gibi vurgulanan diğer alanların olması öğrencilerin meslek seçiminde ergoterapi mesleği ile ilgili ön bilgileri incelediğini göstermektedir. Ancak "sürücü rehabilitasyonu, ev rehabilitasyonu ve sanal gerçeklik" yanıtlarının verilememesinin de, bu alanlarda yapılan çalışmaların daha görünür kılınması ile çözülebileceği düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı ergoterapistlerin nerede çalışacağı sorusuna özel hastaneler ve devlet hastaneleri yanıtını vermiştir. Buna ek olarak özel eğitim merkezlerinde rehabilitasyon merkezlerinde toplum ruh sağlığı merkezlerinde, huzurevlerinde, cezaevlerinde, alkol ve madde bağımlılığı tedavi ve eğitim merkezinde çalışabileceğini belirtmişti. Ancak katılımcılardan hiçbiri ergoterapistlerin kendi iş yerini açabileceğinden, adli kurumlarda, sağlıklı yaşam merkezlerinde, üniversitelerde çalışabileceğinden bahsetmemiştir. Bu veriler ışığında öğrencilerin ergoterapistlerin hangi kurumlarda çalışabileceği hakkında genel bir bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin ergoterapistlerin çalışma alanlarının çeşitliliği hakkında daha detaylı bilgilendirilmesi faydalı olacaktır.

Bu çalışmadaki limitasyon, çalışmaya sadece Ankara ilindeki üniversiteler dahil edildiği için ergoterapi öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşleri ile ilgili genel yargıyı ortaya koyamamış olmasıdır.

Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre Ergoterapi Bölümünde birinci sınıfta okuyan öğrencilerin interdisipliner ekip içinde hangi profesyonellerle çalıştıklarını, ergoterapistlerin uygulama alanlarını, ergoterapistlerin hangi kurumlarda çalışabildikleri hakkında genel bilgilere sahip oldukları saptanmıştır. Türkiye'de Ergoterapi bölümlerinin olduğu üniversitelerle işbirliği içinde çalışılması daha çok öğrenciye ulaşılmasında, bölümün etkili tanıtımında ve bu alanı seçecek öğrencilerin bilinçli bir tercih yapmasına önemli katkı sağlayacaktır. Mesleği bilerek gelen öğrencilerinde profesyonel kimlik gelişimlerinin de daha iyi olacağı düşünülmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Fikir/Kavram: Şeyma İşbilir, Tasarım: Onur Altuntaş, Denetleme/ Danışmanlık: Onur Altuntaş, Veri Toplama

ve/veya İşleme: Şeyma İşbilir, Analiz ve/veya Yorum: Şeyma İşbilir, Onur Altuntaş, Kaynak Taraması: Şeyma İşbilir, Makalenin Yazımı: Şeyma İşbilir, Onur Altuntaş, Eleştirel İnceleme: Onur Altuntaş

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/ Teşekkür

Çalışma sırasında hiçbir kurum ya da kişiden finansal destek alınmamıştır. Çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden ve destekleyen katılımcılara tüm yazarlar teşekkür eder.

Kaynaklar

- Abaoğlu, H., Cesim, Ö. B., Kars, S., & Akel, S. (2018). Sağlık bilimlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin interdisipliner ekip çalışmasına bakışının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 67-76. doi: 10.21020/husbfd.479846.
- Al Sayah, F., Szafran, O., Robertson, S., Bell, N. R., & Williams, B. (2014). Nursing perspectives on factors influencing interdisciplinary teamwork in the Canadian primary care setting. *Journal of Clinical Nursing*, 23(19-20), 2968-2979. doi: 10.1111/jocn.12547.
- Ashby, S. E., Adler, J., & Herbert, L. (2016). An exploratory international study into occupational therapy students' perceptions of professional identity. *Aust Occup Ther J*, 63(4), 233-243. doi: 10.1111/1440-1630.12271.
- Bjorklund, A. & Svensson, T. (2006). A longitudinal study on the transformation of 15 occupational therapy students' paradigms into occupational therapists' paradigms. *Aust Occup Ther J*, 53, 87-97. doi: 10.1111/j.1440-1630.2006.00545.x
- Bogdan, R.C., Biklen, S.K. (1998). *Qualitative research in education: An introduction to theory and methods (3rd ed.)*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Deniz, S. (2001). Bireyin meslek seçimini etkileyen kaynaklar: yeni teknolojilerden internet. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (6), 0-0.
- Foster, C. R., Dahill, L. E., Golemon, L. A., & Tolentino, B. W. (2006). *Educating clergy: Teaching practices and pastoral imagination*. San Francisco: Jossey-Bass. doi: 10.1111/j.1467-9647.2007.00385.x
- Hooper, B. (2008). Stories we teach by: Intersections among faculty biography, student formation, and instructional processes. *Am J Occup Ther*, 62 (2), 228-241.
- Noble, C., Coombes, I., Shaw, P., Nissen, L. & Clavarino, A. (2014). Becoming a pharmacist: The role of curriculum in professional identity formation. *Pharmacy Practice*, 12, 48-56.
- Palmer, P. J. (1999). Evoking the spirit in public education. *Educational Leadership*, 56, 6-11.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sarkaya, T., & Khorshid, L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 393-423.
- Slay, H. & Smith, D. (2011). Professional identity construction: Using narrative to understand the negotiation of professional and stigmatized cultural identities. *Human Relations*, 64, 85-107. doi: 10.1177/0018726710384290
- Trede, F., Macklin, R. & Bridges, D. (2011). Professional identity development: A review of the higher education literature. *Studies in Higher Education*, 37, 365-384. doi: 10.1080/03075079.2010.521237
- Turpin, M. J., Rodger, S., & Hall, A. R. (2012). Occupational therapy students' perceptions of occupational therapy. *Aust Occup Ther J*, 59(5), 367-374. doi: 10.1111/j.1440-1630.2011.00988.x
- Valentine, M. A., Nembhard, I. M., & Edmondson, A. C. (2015). Measuring teamwork in health care settings: a review of survey instruments. *Medical Care*, 53(4), e16-e30. doi: 10.1097/MLR.0b013e31827feef6
- Vurucu F. (2010). *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Seçimi Yeterliliği ve Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- West, M. A., & Lyubovnikova, J. (2013). Illusions of team working in health care. *J Health Organ Manag*, 27(1), 134-142.
- WFOT (2012). About Occupational Therapy <https://www.wfot.org/about-occupational-therapy> Erişim Tarihi: 13.01.2019